

шляхом вирішення реальних професійних завдань з аналізу, розробки бізнес-планів, підготовки звітів тощо.

Формування цифрової компетентності майбутніх підприємців – це систематичний, цілеспрямований процес, який здійснюється під час опанування як загальноосвітніх дисциплін, так і дисциплін професійного-практичного циклу.

Перелік використаної літератури:

1. Жук В.М., Попко Є.Ю., Шендерівська Ю.Л. Бухгалтерський облік: перегляд предмету і назви професії. *Облік і фінанси*. 2020. № 1(87). С. 36–44.

2. Опис рамки цифрової компетентності для підприємців України. URL: <https://osvita.diia.gov.ua> (дата звернення: 07.02.2022)

3. Струтинська І. Цифрова грамотність людського капіталу бізнес-структур. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2019. № 4. С. 93–100.

4. Царук Н.Г. Чинники розвитку та складники цифрової грамотності бухгалтера. // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 35. С. 69-73.

Концеба С.М.

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій
Уманський національний університет садівництва

Ліщук Р.І.

к.т.н., завідувач кафедри інформаційних технологій
Уманський національний університет садівництва

Підлубна О.Д.

викладач кафедри обліку і оподаткування
Уманський національний університет садівництва

НОВІ ПРОДУКТИ ЛІНІЙКИ BAS В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

В навчальних закладах України в процесі навчання студентів широко використовуються різноманітні системи автоматизації бізнесу. В закладах аграрного профілю, як правило,

використовуються такі програмні продукти лінійки BAS: «BAS Бухгалтерія», «BAS Управління торгівлею», «BAS Малий бізнес».

Поряд з ними з'явилися нові програмні продукти, з якими ватро знайомити студентів в процесі навчання, а саме «BAS АГРО. Бухгалтерія» і «BAS АГРО. Бухгалтерія елеватора, млина і комбікормового заводу».

«BAS АГРО. Бухгалтерія» є готовим інструментом для вирішення всіх завдань, що стоять перед бухгалтерською службою сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом, птахівництвом, переробкою і реалізацією сільськогосподарської продукції. Рішення нового покоління «BAS АГРО. Бухгалтерія» розроблено на базі програми «BAS Бухгалтерія» та містить всю функціональність цього продукту [1].

Програма «BAS АГРО. Бухгалтерія елеватора, млина і комбікормового заводу» призначена для автоматизації бухгалтерського і податкового обліку, включно з підготовкою обов'язкової (регламентованої) звітності, в організаціях, для яких є важливим автоматизація специфічних задач, характерних для зернової та мукомельної галузі, зокрема для елеваторів, млинів, комбікормових заводів, комбінатів хлібопродуктів. Рішення також включає стандартну функціональність для підприємств, що здійснюють будь-які види комерційної діяльності: гуртову і роздрібну торгівлю, комісійну торгівлю (зокрема, субкомісію), надання послуг, виробництво тощо [2].

Спільного в цих обох програмах є реалізація автоматизації процесу обліку транспорту та сільгосптехніки.

У обох програмах фіксуються подорожні листи, ведеться облік палива, показань спідометра і залишків в баках, розрахунок витрати палива за нормами, виконується розрахунок відрядної зарплати. Крім того, є можливість проаналізувати витрати на утримання машинно-тракторного парку.

Крім того, програма «BAS АГРО. Бухгалтерія» включає специфічні галузеві механізми. Так в програмі у повному обсязі реалізовано Облік біологічних активів рослинництва і тваринництва. Тварини враховуються як в сумовому обліку, в головах, так і в живій вазі. У бухгалтера є можливість відобразити в системі все господарські операції, починаючи від приплоду і закінчуючи забоєм.

Документи для ведення обліку в тваринництві повністю підходять для птахівництва. Особливістю птахівництва є наявність інкубаторію.

Для обліку рослинництва введено поняття «технологічна операція». Всі документи по реєстрації факту виконаних робіт накопичують дані в розрізі типових технологічних операцій. У програму вноситься структура посівів, можливе графічне представлення схеми полів.

Витрати на підготовку виробничої діяльності накопичуються в розрізі полів, культур і статей витрат. Реалізовано механізм розподілу витрат пропорційно площі полів, аналізу витрат, розрахунку фактичної собівартості.

У програму «BAS АГРО. Бухгалтерія» додана можливість обліку взаєморозрахунків з оренди землі (облік пайщиків). Реалізований автоматичний розрахунок нарахувань і утримань.

В «BAS АГРО. Бухгалтерія» на відміну від типової конфігурації «BAS. Бухгалтерія» доповнено можливістю нарахування заробітної плати за подорожнім листом автотранспорту чи сільгосптехніки.

Особливістю програми «BAS АГРО. Бухгалтерія елеватора, млина і комбікормового заводу» є наявність кількісно-якісного обліку зерна. Він ведеться для визначення закономірності змін маси даної партії зерна, її залежності при зберіганні від зміни вологості, вмісту смітної домішки і втрат при зберіганні з відображенням руху зерна, операцій з підробки і переоформлення.

Облік зерна ведеться за місцем зберігання у розрізі культур, класів, років урожаю, матеріально відповідальними особами у книгах кількісно-якісного обліку хлібопродуктів (форма №36). Для проведення розрахунків з власниками зерна згідно з укладеними договорами складського зберігання ведуться книги кількісно-якісного обліку хлібопродуктів (форма №36) по власникам зерна. Облік та оформлення операцій із зерном ведуться у фізичній масі з точністю до одного кілограма. Облік продукції в упаковці стандартною масою ведеться у фізичній масі за кількістю місць [2].

В програмі «BAS АГРО. Бухгалтерія елеватора, млина і комбікормового заводу» автоматизовано роботу вагової, а саме:

- контроль виконання операцій зважування автомобілів на автомобільних вагах;

- оформлення (друк) первинних документів за фактом проходження автотранспортом ваговий;

– ведення журналу реєстрації зважувань за певною формою.

В «BAS АГРО. Бухгалтерія елеватора, млина і комбікормового заводу» автоматизовані такі ділянки роботи лабораторії підприємства, до функцій якої входить якісний контроль зерна і хлібопродуктів та їх якісне перетворення:

– визначення якісних характеристик зерна і готової продукції з оформленням документа «лабораторний аналіз»;

– проставлення даних про лабораторні аналізи в первинних документах;

– ведення журналів лабораторних аналізів;

– введення документів кількісно-якісного перетворення зерна «Форма 34 (зведена)»;

– введення в програму «рецептів», які, одночасно, є виробничим завданням;

– формування спеціальних звітів, різноманітних аналізів якості зерна.

Отже, ознайомлення в початковому процесі студентів з програмами «BAS АГРО. Бухгалтерія» і «BAS АГРО. Бухгалтерія елеватора, млина і комбікормового заводу» значно розширить їх професійні компетентності та підвищить їх конкурентоспроможність на ринку праці.

Перелік використаної літератури:

1. «BAS АГРО. Бухгалтерія». URL: <https://www.softcom.ua/ua/bas/programs/bas-agro-bukhgalteriya/> (дата звернення 08.02.2022).

2. BAS АГРО. Бухгалтерія елеватора, млина і комбікормового заводу. URL: https://www.softcom.ua/ua/bas/programs/bas-agro-bukhgalteriya-elevatora-mlina-i-kombikormovogo-zavodu/#_5 (дата звернення 08.02.2022).